

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

Osnovna in višja raven
LATINŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Petek, 28. avgust 2015

SPLOŠNA MATURA

IZPITNA POLA 1**Prevod****OR in VR**

Pravilnost, ustreznost in kakovost prevoda se ocenjuje po teh merilih:

Točke	Merila	Dodatna navodila
50	Obvladovanje latinskega jezika na morfološki, sintaktični in leksikalni ravni	Uporabimo negativno točkovno metodo (ugotavljamo napake, jih točkujemo in odštevamo od največjega možnega števila točk). Odbijemo 1 točko za vsako morfološko napako, sintaktične napake pa ocenimo kot skup morfoloških napak. Število napak bo torej enako številu napačno prevedenih oziroma neprevedenih besed. Leksikalna napaka odbije 1 točko. Z odbitkom 1 točke ocenimo uporabo neustrezne besede oziroma neprevedeno besedo.
5	Obvladovanje slovenskega jezika (pravopis, oblikoslovje in skladnja)	Uporabimo negativno točkovno metodo (ugotavljamo napake, jih točkujemo in odštevamo od največjega možnega števila točk). Napake v oblikoslovju in skladnji točkujemo kakor latinske morfološke napake (po 1 točko).
5	Slog	Uporabimo pozitivno metodo (dodelitev točk od 0 do 5). Po slogovnem merilu s točkami od 0 do 5 ocenimo celoto jezikovnih značilnosti prevoda: vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilnost, stavčno zgradbo, ustreznost (natančnost in jasnost) besedišča in naravnost izražanja.

Končna ocenitev prevoda je seštevek točk, doseženih po posameznih merilih.

Rešitev prevoda

OR

Narava je zadovoljna z malim

Ko je Darij na begu pil motno in s trupli onesnaženo vodo, je rekel, da nikoli ni pil bolj slastno. Očitno nikoli (prej) ni pil žejen. Ptolemej pa ni jedel lačen. Ko so mu na poti po Egiptu dali navaden kruh, se je zdelo, da ni nič bolj okusnega od tega kruha. Pravijo, da je Sokrat, ko se je do večera neutrudno sprehajal in so ga vprašali, zakaj to počne, rekel, da s sprehajanjem nakupuje lakoto, da bi bolje večerjal.

Ko je tiran Dionizij večerjal pri Špartancih, je rekel, da mu tista črna juha, ki je bila glavna jed večerje, ni teknila. Tedaj je kuhar rekel: »Nič čudnega. Manjkale so namreč začimbe.« »Katere pa?« je vprašal oni. »Napor pri lovu, znoj, lakota in žeja. S temi stvarmi so namreč začinjene špartanske gostije.«

VR

Narava je zadovoljna z malim

Ko je Darij na begu pil motno in s trupli onesnaženo vodo, je rekel, da nikoli ni pil bolj slastno. Očitno nikoli (prej) ni pil žejen. Ptolemej pa ni jedel lačen. Ko so mu na poti po Egiptu dali navaden kruh, se je zdelo, da ni nič bolj okusnega od tega kruha. Pravijo, da je Sokrat, ko se je do večera neutrudno sprehajal in so ga vprašali, zakaj to počne, rekel, da s sprehajanjem nakupuje lakoto, da bi bolje večerjal.

Ko je tiran Dionizij večerjal pri Špartancih, je rekel, da mu tista črna juha, ki je bila glavna jed večerje, ni teknila. Tedaj je kuhar rekel: »Nič čudnega. Manjkale so namreč začimbe.« »Katere pa?« je vprašal oni. »Napor pri lovu, znoj, lakota in žeja. S temi stvarmi so namreč začinjene špartanske gostije.«
Katera hrana je namreč boljša? Najboljše gostije, ko smo zasičeni s hrano, ali košček črnega kruha, ko nas daje lakota?

Skupno število točk izpitne pole 1 OR/VR: 60

IZPITNA POLA 2

A) Jezik

Splošna pravila za točkovanje

Delež tega dela izpitne pole v končni oceni splošne mature je na obeh ravneh 20 %.

Posamezne naloge jezikovne enote so ocenjene z določenim številom točk, ki opredeljujejo zahtevnostna razmerja med nalogami, ne pa števila pravilnih rešitev. Pogosto je namreč napak lahko več od možnih točk.

Pri ocenjevanju nekaterih nalog je uporabljena negativna metoda, pri nekaterih pa pozitivna.

Pri negativni metodi točkovanja ugotavljamo napake, jih točkujemo in odštevamo od skupnega števila možnih točk za vsako nalogo. Število doseženih točk pri posamezni nalogi je torej razlika med možnim številom točk in številom točk, s katerimi smo ovrednotili napake. Negativnih točk ni, to pa pomeni, da je neka naloga ocenjena z 0 točkami, kadar je napak toliko ali več, kolikor je možnih točk.

Positivna metoda točkovanja pomeni, da seštevamo točke, s katerimi smo ocenili odgovor na podlagi opredeljenih meril.

Obvladovanje oblikoslovja in skladnje

Merila	Dodatna navodila
Pravopisna napaka	Štiri pravopisne napake (v rabi geminat, črk i/j in c/k ter velike začetnice, nedoslednosti v prepisovanju itd.) odbijejo 1 točko. Odbitki točk za te napake se seštevajo iz naloge v nalogo; pri četrti napaki se za nalogo, v kateri je napaka, odbije 1 točka. Postopek se ponavlja.
Morfološka napaka	Zaradi morfološke napake, ki je posledica izbire napačnega oblikoslovnega vzorca, se odbije 1 točka. V to skupino sodi večina morfoloških napak: izbira napačnega sklona ali števila pri substantivu, sklanjanje po napačnem vzorcu (zamenjava deklinacij), odločitev za napačen spol v rabi adjektiva, izbira nepravilnega časa, osebe, števila, naklona in načina v glagolski obliki ter spreganje po napačnem vzorcu (zamenjava konjugacij). Morfološke napake pri isti besedi se ne seštevajo: ena ali več morfoloških napak pri isti besedi prinese odbitek 1 točke. Če se ista napaka ponovi v več delih sintagme oziroma v kongruentnih stavčnih členih, se prav tako odbije le 1 točka (npr. napačni sklon ali število pri substantivu kot jedru sintagme in pri adjektivu, ki je njegov ujemalni prilastek; singular namesto plurala – ali narobe – v subjektu in predikatu itd.). Zaradi morfološke napake, ki dokazuje nepoznavanje oblikoslovnih vzorcev, se odbijeta 2 točki. Odbijeta se za tvorjenje oblik, ki jih v latinščini sploh ni ("spreganje adjektiva", tvorjenje pasiva časov perfektive osnove s končnicami -r, -ris, -tur itd.).
Sintaktična napaka	Zaradi sintaktične napake se odbije toliko točk, kolikor morfoloških napak je narejenih v neki sintaktični konstrukciji.

B) Književnost

Splošna pravila za točkovanje

Naloge, ki preverjajo temeljno znanje o zgodovini rimske in latinske književnosti, in to o posameznih obdobjih, zvrsteh, avtorjih in njihovih delih, ter poznavanje civilizacijskih značilnosti rimske antike, so zaprtega in polodprtega tipa. Odgovori se ocenjujejo v skladu z navodili Državne predmetne komisije za splošno maturo (v nadaljnjem besedilu DPK SM) za latinščino (glej primere nalog v poglavju 5.3.1):

- pri nalogah zaprtega tipa (1. naloga) se vsak pravilen odgovor oceni z 1 točko,
- pri nalogah polodprtega tipa se uporabi negativna ali pozitivna metoda.

Pri negativni metodi se napake odštevajo od skupnega števila točk za posamezno nalogo po teh merilih:

Točke	Merila
Vse točke	Pravilna, kakovostna in celovita rešitev
Odbitek 1–2 točk	Pravilna, a preprosta in skromna rešitev
Odbitek 1 točke	Vsaka napačna navedba v rešitvi
Odbitek 1 točke	Vsaka manjkajoča navedba v rešitvi

Pri pozitivni metodi točkovanja seštevamo točke, s katerimi smo ocenili odgovor na podlagi opredeljenih meril.

Pozitivna metoda, ki se uporabi pri nalogah odprtega tipa, pomeni, da se odgovori točkujejo in točke seštevajo po teh merilih (pri tem število točk kaže na medsebojna razmerja vrednosti posameznih meril):

Točke	Merila
0–10 do največ 20	Poznavanje snovi oziroma vsebinska ustreznost
0–1	Problemska obravnava snovi
0–1	Logično utemeljevanje in ponazarjanje s primeri
0–1	Zanimivost in izvirnost obravnave
0–1	Zrelost obravnave
0–1	Pomenska povezanost besedila

Rešitve nalog izpitne pole 2

A) Jezik

Naloga	Točke	Rešitev																																																			
1	6	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Osebne glagolske oblike</th> <th colspan="4">Neosebne glagolske oblike</th> </tr> <tr> <th rowspan="2">Glagol</th> <th rowspan="2">Os.</th> <th colspan="3">Analiza</th> <th rowspan="2">Glagol</th> <th colspan="2">Analiza</th> </tr> <tr> <th>Št.</th> <th>Nak.</th> <th>Čas</th> <th>Nač.</th> <th>Oblika</th> <th>Čas</th> <th>Način</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>eludet (2. vrst.)</td> <td>3.</td> <td>sg.</td> <td>ind.</td> <td>fut.</td> <td>akt.</td> <td>effrenata (2. vrst.)</td> <td>ptcp.</td> <td>pf.</td> <td>pas.</td> </tr> <tr> <td>egeris (6. vrst.)</td> <td>2.</td> <td>sg.</td> <td>konj.</td> <td>pf.</td> <td>akt.</td> <td>habendi (4. vrst.)</td> <td>gerundij</td> <td>–</td> <td>–</td> </tr> <tr> <td>arbitraris (7. vrst.)</td> <td>2.</td> <td>sg.</td> <td>ind.</td> <td>prez.</td> <td>pas.</td> <td>teneri (5. vrst.)</td> <td>inf.</td> <td>prez.</td> <td>pas.</td> </tr> </tbody> </table>	Osebne glagolske oblike		Neosebne glagolske oblike				Glagol	Os.	Analiza			Glagol	Analiza		Št.	Nak.	Čas	Nač.	Oblika	Čas	Način	eludet (2. vrst.)	3.	sg.	ind.	fut.	akt.	effrenata (2. vrst.)	ptcp.	pf.	pas.	egeris (6. vrst.)	2.	sg.	konj.	pf.	akt.	habendi (4. vrst.)	gerundij	–	–	arbitraris (7. vrst.)	2.	sg.	ind.	prez.	pas.	teneri (5. vrst.)	inf.	prez.	pas.
Osebne glagolske oblike		Neosebne glagolske oblike																																																			
Glagol	Os.	Analiza			Glagol	Analiza																																															
		Št.	Nak.	Čas		Nač.	Oblika	Čas	Način																																												
eludet (2. vrst.)	3.	sg.	ind.	fut.	akt.	effrenata (2. vrst.)	ptcp.	pf.	pas.																																												
egeris (6. vrst.)	2.	sg.	konj.	pf.	akt.	habendi (4. vrst.)	gerundij	–	–																																												
arbitraris (7. vrst.)	2.	sg.	ind.	prez.	pas.	teneri (5. vrst.)	inf.	prez.	pas.																																												

Naloga	Točke	Rešitev																											
2	4	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Zaimek</th> <th rowspan="2">Vrsta</th> <th colspan="2">Analiza</th> </tr> <tr> <th>Sklon</th> <th>Število</th> <th>Spol</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>nostra (1. vrst.)</td> <td>svojini zaimek</td> <td>abl.</td> <td>sg.</td> <td>f.</td> </tr> <tr> <td>te (2. vrst.)</td> <td>kazalni zaimek</td> <td>ak.</td> <td>sg.</td> <td>m.</td> </tr> <tr> <td>horum (4. vrst.)</td> <td>kazalni zaimek</td> <td>gen.</td> <td>pl.</td> <td>m.</td> </tr> <tr> <td>quid (6. vrst.)</td> <td>vprašalni zaimek</td> <td>ak.</td> <td>sg.</td> <td>n.</td> </tr> </tbody> </table>	Zaimek	Vrsta	Analiza		Sklon	Število	Spol	nostra (1. vrst.)	svojini zaimek	abl.	sg.	f.	te (2. vrst.)	kazalni zaimek	ak.	sg.	m.	horum (4. vrst.)	kazalni zaimek	gen.	pl.	m.	quid (6. vrst.)	vprašalni zaimek	ak.	sg.	n.
Zaimek	Vrsta	Analiza																											
		Sklon	Število	Spol																									
nostra (1. vrst.)	svojini zaimek	abl.	sg.	f.																									
te (2. vrst.)	kazalni zaimek	ak.	sg.	m.																									
horum (4. vrst.)	kazalni zaimek	gen.	pl.	m.																									
quid (6. vrst.)	vprašalni zaimek	ak.	sg.	n.																									

Naloga	Točke	Rešitev
3	4	<p>♦ A senatu haec intellecta sunt.</p>

Naloga	Točke	Rešitev
4.1	1	♦ accusativus cum infinitivo
	2	♦ da so tvoji naklepi razkriti
4.2	1	♦ absolutni ablativ
	2	♦ čeprav konzul to vidi
Skupaj	6	

Naloga	Točke	Rešitev																												
5.1	4	♦ <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Izpis</th> <th colspan="3">Analiza</th> </tr> <tr> <th>Vezna beseda</th> <td>cum</td> <th colspan="3">podredni veznik</th> </tr> <tr> <th>Glagolska oblika</th> <td rowspan="3">venisset</td> <th>Oseba</th> <th>Število</th> <th>Naklon</th> </tr> <tr> <td></td> <td>3.</td> <td>sg.</td> <td>konj.</td> </tr> <tr> <td></td> <td colspan="3">Utemeljitev časa in naklona: konj. plpf. za preteklim časom</td> </tr> <tr> <th>Stavčna funkcija</th> <td>–</td> <td colspan="3">prislavnodoločilni (časovni)</td> </tr> </thead> </table>		Izpis	Analiza			Vezna beseda	cum	podredni veznik			Glagolska oblika	venisset	Oseba	Število	Naklon		3.	sg.	konj.		Utemeljitev časa in naklona: konj. plpf. za preteklim časom			Stavčna funkcija	–	prislavnodoločilni (časovni)		
	Izpis	Analiza																												
Vezna beseda	cum	podredni veznik																												
Glagolska oblika	venisset	Oseba	Število	Naklon																										
		3.	sg.	konj.																										
		Utemeljitev časa in naklona: konj. plpf. za preteklim časom																												
Stavčna funkcija	–	prislavnodoločilni (časovni)																												
5.2	4	♦ <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Izpis</th> <th colspan="3">Analiza</th> </tr> <tr> <th>Vezna beseda</th> <td>ubi</td> <th colspan="3">podredni veznik</th> </tr> <tr> <th>Glagolska oblika</th> <td rowspan="3">fueris</td> <th>Oseba</th> <th>Število</th> <th>Naklon</th> </tr> <tr> <td></td> <td>2.</td> <td>sg.</td> <td>konj.</td> </tr> <tr> <td></td> <td colspan="3">Utemeljitev časa in naklona: konj. pf. za preddobnost za sedanjim časom</td> </tr> <tr> <th>Stavčna funkcija</th> <td>–</td> <td colspan="3">predmetni</td> </tr> </thead> </table>		Izpis	Analiza			Vezna beseda	ubi	podredni veznik			Glagolska oblika	fueris	Oseba	Število	Naklon		2.	sg.	konj.		Utemeljitev časa in naklona: konj. pf. za preddobnost za sedanjim časom			Stavčna funkcija	–	predmetni		
	Izpis	Analiza																												
Vezna beseda	ubi	podredni veznik																												
Glagolska oblika	fueris	Oseba	Število	Naklon																										
		2.	sg.	konj.																										
		Utemeljitev časa in naklona: konj. pf. za preddobnost za sedanjim časom																												
Stavčna funkcija	–	predmetni																												
Skupaj	8																													

Naloga	Točke	Rešitev
6.1	4	♦ Cicero dixit hunc etiam in senatum venire, fieri publici consilii participem.
6.2	3	♦ Dic nobis, quem ad finem Catilinam effrenata iactatura sit audacia.
Skupaj	7	

B) Književnost

Naloga	Točke	Rešitev
1.1	1	♦ Homo novus
1.2	1	♦ konzul
1.3	1	♦ Marcial
1.4	1	♦ Salustij
1.5	1	♦ zasebna pisma
Skupaj	5	

Naloga	Točke	Rešitev	
2	5	♦	
		Delo	Zvrst
		In Verrem	govor
		Ad familiares	epistolografija
		Cato Maior sive de senectute	filozofska proza
		De oratore	teorija govornišva
		Tusculanae disputationes	filozofska proza

Naloga	Točke	Rešitev
3	15	♦ Vprašanje je odprtega tipa. Ustreznost odgovorov se ugotavlja na osnovi predpisanega gradiva. Odgovor omogoča dijaku pokazati tudi širše, samostojno pridobljeno znanje oziroma ustvarjalno domišljijo.

Naloga	Točke	Rešitev
4	25	♦ Vprašanje je odprtega tipa. Ustreznost odgovorov se ugotavlja na osnovi predpisanega gradiva. Odgovor omogoča dijaku pokazati tudi širše, samostojno pridobljeno znanje oziroma ustvarjalno domišljijo.

Skupno število točk izpitne pole 2 ORVR: 35 + 50 = 85